

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XXII TARYBOS ANTROJI SESIJA

VISUOMENINIŲ REIKALŲ KOMISIJOS NUTARIMAI

2019 m. spalio 11-13 d., Čikaga

Komisijos pirmininkė: Danguolė Navickienė

Komisijos sekretorė: Regina Butkus

Komisijos nariai: Rimvydas Baltaduonis, Valdas Buožys, Regina Butkus, Kęstutis Eidukonis, Rima Girniuvienė, Rasa McKean, Arvydas Urbonavičius, Vesta Valuckaitė, Jonas Stundžia, Violeta Rutkauskienė, Almantas Galvanauskas

A. Komisija siūlo PANAIKINTI šiuos praeitoje sesijoje priimtus nutarimus, nes jie buvo įgyvendinti, šiuo metu nėra įgyvendinami arba nebeaktualūs.

- 1) ***Dėl balsavimo internetu*** – šiuo metu nėra įgyvendinamas
Komisija atšaukia šią rezoliuciją dėl klastojimo internetu grėsmės bei balsavimo internetu garantijos stokos.
- 2) ***Dėl partizanų “Miško brolių” draugijos pastato*** – įgyvendintas kaip parašytas.
Taip pat Lietuvoje šiuo klausimu toliau dirba JAV LB ir PLB atstovai. Tikimasi tolimesnės įtakos.
- 3) ***Dėl LR pilietybės išsaugojimo*** – šiuo metu nėra įgyvendinamas, kadangi referendumas nepavyko, tad pakeičiamas nauju siūlymu.
- 4) ***Dėl PVM sumažinimo Lietuvoje*** – šiuo metu nėra įgyvendinamas.
- 5) ***Dėl jaunų veikėjų paruošimo visuomeninei veiklai*** – sunkiai įgyvendinamas, pakeičiamas nauju siūlymu.

B. Komisija siūlo PALIKTI šiuos praeitoje sesijoje kelių priimtų nutarimų idėjas. Nutarimų idėjos yra išvardintos punkte C su paaiškinimais, kodėl šie nutarimai laikomi reikalingais, ir su siūlomais įgyvendinimo būdais bei pagalbos šaltiniais.

C. Komisija siūlo PRIIMTI šiuos naujus nutarimus:

1) *Dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo:*

Nepavykus referendumui dėl pilietybės išsaugojimo ir esant įsitikinimui, kad kiekvienas lietuvis, gyvenantis užsienyje, linkintis Lietuvai gero, veikiantis jos labui bei kultūros ir kalbos išlaikymui, nors ir priėmęs savo gyvenamojo krašto pilietybę, turi teisę neprarasti Lietuvos Respublikos pilietybės, nors ir pagal LR Konstitucijos 12-tą straipsnį: „Lietuvos Respublikos pilietybė įgyjama gimstant ir kitais įstatymo nustatytais pagrindais. Išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis. Pilietybės įgijimo ir netekimo tvarką nustato įstatymas.“

Kadangi -

LR Pilietybės įstatymas apibrėžia atskirus atvejus, kuomet dviguba pilietybė galioja ir atskirų atvejų kiekybė nėra ribojama,

NUTARIMAS:

JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba **įpareigoja JAV LB atstovus LR Seimo ir PLB komisijoje** kelti šį klausimą ir prašyti LR Seimo nagrinėti būdus daryti pilietybės norinčių išlaikyti piliečių atranką, apsiribojant tais, kurie gali įrodyti lietuviškos tapatybės išlaikymą savo šeimose ir geranorišką veiklą Lietuvos labui. Tokia atranka žymiai apribotų atitinkančių sąlygas pilietybės išsaugojimui skaičių ir patenkintų LR Konstitucijos „atskirų atvejų“ reikalavimą bei Pilietybės įstatymo „išimties tvarkos“ reikalavimą.

Nauda: Siūlomi reikalavimai pilietybės išsaugojimui stimuliuotų repatrijavimą, lietuvių išlaikymą užsienyje ir veiklą Lietuvos labui.

2) *Dėl JAV ir kitų užsienio lietuvių dalyvavimo Lietuvos Respublikos rinkimuose:*

Kadangi -

Rugsėjo pradžioje prezidentas Gitanas Nausėda pasirašė Seimo rinkimų įstatymo pataisą, atvėrusias duris atskirai pasaulio lietuvių apygardai jau 2020 m. Seimo rinkimuose.

DABAR yra labai svarbu mums visiems nusiteikti dalyvavimui ir aktyviam balsavimui ateinančiuose rinkimuose UŽ savo atstovą Seime! JAV lietuviai kitoje Seimo kadencijoje turėtų savo išskirtinį parlamentarą.

Siūloma rezoliucija:

JAV LB Taryba **įpareigoja KV Visuomeninių Reikalų Tarybą (VRT)** visais būdais raginti JAV lietuvius, turinčius LR pilietybę, dalyvauti ir aktyviai balsuoti LR rinkimuose, taip pat ir artėjančiuose 2020-ųjų metų LR Seimo rinkimuose. Akivaizdu, kad tokios iniciatyvos yra ne tik efektyvios, bet ir dera su JAV LB tikslais.

Siūlomas įgyvendinimo būdas:

JAV LB KV VRT gali prieš rinkimus naujienlaiškiu raginti JAV LB narius, turinčius LR pilietybę, balsuoti Lietuvos rinkimuose ir atkreipti dėmesį į LR diplomatinės atstovybes JAV, išsiuntinėjimą rinkimų registraciją, dirbant su LR diplomatinėmis atstovybėmis JAV, atsakinėjant į klausimus, kurie gali iškilti.

3) Dėl JAV lietuvių dalyvavimo Jungtinių Amerikos Valstijų rinkimuose ir JAV politinėje veikloje:

Kadangi -

Amerikos lietuvių aktyvumas, dalyvaujant JAV visuomeniniame gyvenime, turi ilgametę istoriją, ir Amerikos lietuvių balsas JAV gyvenime turi būti aiškiai girdimas, kaip ir visų kitų Amerikos tautinių bendruomenių. Akivaizdu, kad JAV LB narių pilietinio sąmoningumo ugdymas puikiai dera su JAV LB tikslais.

Siūloma rezoliucija:

JAV LB Taryba **įpareigoja KV VRT** visais būdais inicijuoti pilietinę akciją, raginančią JAV LB narius, kurie turi JAV pilietybę, dalyvauti ir aktyviai balsuoti sekančiuose JAV Prezidento, Kongreso ir valstijų valdžios rinkimuose.

Taip pat **įpareigoja JAV LB KV VRT** raginti JAV lietuvius, kaip individus, būti veiklesniais Amerikos politiniame gyvenime, ne tik balsuojant, bet dalyvaujant savanoriais politinėse akcijose, kad Lietuva ir lietuviai turėtų daugiau matomumo.

Siūlomas įgyvendinimo būdas:

Efektingiausias būdas būtų VRT porą kartų į metus išsiuntinėti trumpą Amerikos pilietiškumą puoselėjantį naujienlaiškį su santrauka artėjančių rinkimų ar kitų svarbių politinių įvykių, primenant šios rezoliucijos raginimus, su nuorodomis nevyriausybinių organizacijų/politinių partijų/politinės akcijos organizacijų, į kurias galėtų įstoti kaip individai, atvirai minint, kad jie yra Amerikos lietuviai, bet

nesiviešinant, kad atstovauja JAV LB, kadangi LB yra ne politinė, o visuomeninė organizacija.

4) Dėl paruošimo jaunesnių veikėjų visuomeninei veiklai

Kadangi -

Nors JAV Jaunimo sąjunga yra labai patriotiška, bet, deja, gerokai atitolusi nuo JAV LB visuomeninės veiklos, o šis jaunimas turi energijos, gabumų dirbti su kompiuteriais ir entuziazmo naudoti socialinius tinklus,

Siūloma rezoliucija:

JAV LB Taryba įpareigoja **JAV LB KV VRT, kartu su JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga**, surengti metinius savaitgalio seminarus, sukviėiant daug žadančių ateities veikėjų, pasiklausti paskaitų ir dalyvauti diskusijose, kurios juos tokie veiklai paruoštų ne tik su visuomeninių reikalų pagrindais, bet ir metodų bei būdų pažinimu.

Siūlomi metodai:

JAV LB VRT galėtų dirbti su ambasada ir konsulatais, kadangi apie tas problemas geriausiai galėtų papasakoti žmonės iš Lietuvos. Rezoliucijose turėtume skatinti tokią veiklą su konsulatais ir ambasada.

Su tokiomis žiniomis galėtume geriau kovoti prieš dezinformaciją. Derėtų jaunimą mokyti atpažinti dezinformaciją ir skatinti prieš ją kovoti gerų mentorių globoje. Tos dezinformacijos apie Lietuvą labai daug yra leidiniuose, į kuriuos Lietuvos priešai siunčia dezinformaciją.

PASTABA:

Kadangi paskaitas dėstyti ne vien lietuviai ir kadangi programos, kurias apmokymams naudoti veikėjai, paprastai yra rašomos ir vykdomos anglų kalba, šie seminarai ir kita siūloma veikla su kitų tautų bendradarbiais turėtų vykti anglų kalba.

5) Dėl šmeižto ir dezinformacijos

Kadangi:

Tęsiamos plačios ir melagingos priešišku jėgų skleidžiamos dezinformacijos, kuri juodina laisvės kovotojų atminimą, kelia abejones dėl Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro kompetencijos.

Įpareigoja **JAV LB KV VRT** ieškoti būdų diskredituoti dezinformaciją bei neteisingus šaltinius, viešinti ir aiškinti, pateikti tikrus faktus bei objektyvią istoriją JAV ir kituose kraštuose, kur vyksta toks šmeižtas. Siūlo bendradarbiauti su LR valdžia ir diplomatais, kurie turi geresnį prieinamumą prie pasaulinės žiniasklaidos.

Siūlomi būdai:

1. Išsamiai susipažinti su Lietuvos „elfų“ veikla ir su jų pamokymu ir globa sukurti komandas žmonių kurie ieškotų dezinformacijos šaltinių ir faktais juos viešai diskredituotų. Pakviesti „elfus“ atvykti į JAV dėstyti paskaitas dalyvaujantiems visuomeninės veiklos seminaruose (Rezoliucija #4) ir skaityti paskaitas JAV LB apylinkėse.
2. Bendradarbiauti su kitomis Baltijos kraštų organizacijomis, tokiomis kaip JBANC (Joint Baltic American National Committee), Baltic Call to Action, CEEC (Central and Eastern European Coalition), BAFL (Baltic American Freedom League) ir kitomis, kurios rūpinasi Baltijos kraštų laisve, įvaizdžiu ir gerove.
3. Po pasaulį daugiau platinti informacijos apie Baltijos kraštų nuoskaudas Nacių ir Sovietų rankose. Tai turėtų padėti diskredituoti priešų skleidžiamą šmeižtą apie mūsų tautas.
4. Prašyti Lietuvos Prezidento įtraukti istorikus Vidmantą Valiušaitį, Arvydą Anušauską, Tomą Baranauską ir Arūną Bubnį į Tarptautinės komisijos nacių ir sovietų okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti vadovaujančių ir atstovaujančių narių ir tyrėjų tarpą, kad nebūtų vienpusiškas atstovavimas.

6) Dėl pagerinimo supratimo ir santykių tarp Lietuvos ir užsienio, o ypač JAV lietuvių

Kadangi -

Lietuvoje dar vis jaučiasi nemažai antiamerikietiško, antidipukiško ir anti-dabartinių emigrantų nusistatymo,

Siūloma rezoliucija:

Lietuvoje šiuo laiku veikia daugiau negu 2000 ne valstybinių organizacijų (NVOs, angliškai NGOs). JAV LB Taryba ragina **JAV LB KV VRT** dirbti su Lietuvos ir Amerikos NVOs jų ekonominėje, pilietiškumo, pasaulėžiūros platinančioje veikloje.

Siūlomi įgyvendinimo būdai:

1. Su JAV ir LR valdžios palaiminimu ir finansavimu bei su abiejų pusių diplomatų pagalba ruošti People-to-People programas kur per paskaitas, seminarus ir bendrą veiklą jie geriau abipusiai susipažintų ir išvystytų pagarbą ir sėkmingą ilgalaikį bendradarbiavimą.
2. Užmegzti ryšius ir bendradarbiauti su "think tank" NVOs Lietuvoje ir Amerikoje.

7) Dėl lietuviškų archyvų

Kadangi -

Išsivijos lietuvių asmenų bei organizacijų archyvai per dažnai siunčiami į Lietuvą, kur išsivijos veiklos kontekstas nesuprantamas, arba jie dingsta be žinios ir nėra lengvai prieinami studijuojantiems archyvinę medžiagą, kuri reikalinga tyrimams ir disertacijoms,

Siūloma rezoliucija:

JAV LB Taryba įpareigoja JAV LB VRT bendradarbiauti su archyvų darbuotojais, kad ši praktika būtų reglamentuota.

Siūlomi metodai:

1. Informuoti LB struktūrinius padalinius, JAV gyvenančius asmenis bei veikiančias organizacijas išsaugoti savo archyvinę medžiagą ir ją perduoti JAV veikiantiems lietuvių archyvams.
2. Rengti lietuvių archyvų seminarus, kviečiant ir archyvarus iš Lietuvos, supažindinant juos su čia esančia medžiaga.
3. Skatinti Lietuvos kultūros darbuotojus ir mokslininkus studijoms ir tyrinėjimams, pasidalinant išsivijos paveldu.
4. Perduodant asmeninius archyvus į išsivijos archyvų rankas, naudotis teisiniu įforminimu („Deed of Gift“) apsaugant archyvinę medžiagą. (Kopijas turi Lituanistikos Tyrimo Centro Taryba.)

8) Dėl Astravo

Atsižvelgiant į Lietuvos Prezidento raginimą „siekti Europos Sąjungos lygiu apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, taip pat užtikrinti, kad nebūtų perkama jose pagaminta energija“, įpareigoja JAV LB

raginti JAV lietuvius kreiptis į JAV kongresą bei dabartinę administraciją dėl paramos šiai Lietuvos pozicijai.